

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.213/2022/5.

A felperes:

felperes neve (felperes címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kozma Tamás ügyvéd (ügyvéd címe)

Az alperes:

alperes neve (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Bernschütz Sándor ügyvéd (ügyvéd címe)

A per tárgya:

Tagkizáró határozat hatályon kívül helyezése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.P.21.086/2021/14.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes, 4.P.21.086/2021/15.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50 000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A felperes az alperesi vadásztársaság tagja volt. A felperest a 2020. február 10. napján kelt iratával értesítette az alperes arról, hogy az alapszabály 17. pontja, valamint a fegyelmi szabályzat 3. pontja alapján vadászattal kapcsolatos szabálysértés elkövetése alapos gyanúja miatt vele szemben fegyelmi eljárást rendelt el.

[2] A házi szabályzat és a vadászat biztonsági szabályai megsértését az alperes abban látta, hogy a felperes nem a beírt lesen ült, trófeás vadra lőtt kísérő jelenléte nélkül, és az októberben elejtett gímszarvas ellenértékét, melyet szakszerűtlen kezelés miatt elkoboztak, a társaságnak nem térítette meg. Nem fizette meg továbbá egy 2019. évi vaddisznóhús számláját sem. A felperest 2020. február 22-én a fegyelmi bizottság elnöke és a fegyelmi bizottság egy tagja meghallgatta. A fegyelmi bizottság által folytatott eljárás határozat meghozatala nélkül zárult le.

[3] Az alperes intéző bizottsága 2020. június 11-én kelt határozatával tagdíj nem fizetése miatt a felperes tagsági jogviszonyát törléssel megszüntette, és egyidejűleg a tagok névjegyzékéből törölte.

Határozatát azzal indokolta, hogy a felperes a tagdíjat esedékességkor, majd többszöri írásbeli felhívásra sem fizette meg. Az alapszabály 13/c pontja szerint a tagsági jogviszonyt törléssel meg lehet szüntetni, ha az alapszabály 15. pontjának megfelelően az intéző bizottság törli a nyilvántartásból a tagot, akit kizártak, továbbá azt, aki az előírt vagyoni hozzájárulási vagy tagdíjfizetési kötelezettségének önhibájából 3 hónapja az azt követően kiadott térítvényes postai küldeményben foglalt írásbeli felszólítás kézhezvételétől számított 15 napon belül nem tett eleget. Az indokolás részletezte, hogy 2020. év június hó 11. napján esedékessé vált 114 000 forint vadhús, illetve 50 000 forint tagdíj tartozása állt fenn a felperesnek, melyek megfizetésére eredménytelenül szólították fel. Utalt arra az indokolás, hogy a 2020. május 29. napján megtartott közgyűlésen is külön felszólították a felperest a tagdíjfizetésre.

[4] A felperes 2020. június 25-én fellebbezést nyújtott be a vadásztársaság közgyűléséhez. Ebben előadta, a tagdíjat korábban minden évben egy összegben az év első taggyűlésén fizette meg. A koronavírus-járvány miatt az első taggyűlés azonban elmaradt. A soron következő taggyűlés 2020. május 29-én a vadászház előtti teraszra volt összehívva, végül a taggyűlést más helyszínen tartották meg, de a tagdíjat ott sem tudta befizetni, mert a gazdasági felelősnél nem volt csekkfüzet. Az átutalás, mint azt a fellebbezésében leírta, a koronavírus-járvány idején nagyon körülményes, de ha nincs más lehetőség, és hozzájárulnak a tagsága folytatásához a tagtársak, úgy ígérete szerint átutalással megfizeti a tagdíjat.

[5] A felperes 2020. július 7-i keltezésű meghívóból értesült arról, hogy az alperes 2020. július 31-én közgyűlést tart, melynek első napirendi pontja „fegyelmi ügyként” nevesítve saját kizárási ügye volt. A felperes a közgyűlésen megjelent, a jelenléti ívet aláírta. A közgyűlés jegyzőkönyvben rögzített módon tárgyalta meg a felperes fellebbezését, melyet nem a fegyelmi ügyben vizsgált vétségek, hanem kifejezetten a tagdíjfizetés elmulasztása miatt hozott döntés elleni fellebbezésnek tekintettek. A jegyzőkönyv rögzíti, hogy az alperes elnöke kérdésként tette fel, hogy a közgyűlés a fellebbezés ismeretében fenntartja-e az intézőbizottság határozatát. A tagság 10 igen, 2 nem szavazattal és 2 tartózkodással a határozatot fenntartotta. A felperes ezt követően a közgyűlés helyszínéről távozott, mely tényt ugyancsak jegyzőkönyvbe vettek.

[6] A felperes jogi képviselője útján 2020. október 28-án, majd december 7-én fordult az alpereshez azzal, hogy a közgyűlésen az ügyfele kizárásának helybenhagyása tárgyában született határozatot küldjék meg részére. A megkeresések eredménytelenek maradtak.

A felperes keresete és az alperesi ellenkérelem

[7] A felperes keresetében kérte az alperes 2020. július 31. napján meghozott tagkizárási határozatának hatályon kívül helyezését és az alperes perköltség megfizetésére kötelezését. Elsősorban azért kifogásolta a közgyűlés döntését, mert a kizárásról írásban, határozattal kellett volna az alperesnek rendelkeznie ugyanakkor az alperestől írásos dokumentumot nem kapott.

[8] A felperes a keresetét 2022. február 23. napján megtartásra kerülő perfelvételi tárgyalást megelőző napon, az alperesi ellenkérelem ismeretében megváltoztatta és akként tartotta fenn, hogy a bíróság az alperes 2020. július 31. napján meghozott tagviszony megszüntetését fenntartó közgyűlési határozatát a 2020. június 11. napján meghozott tagsági jogviszony törléséről szóló intézőbizottsági határozatra is kiterjedően helyezze hatályon kívül.

Előadta, az 50 000 forint elmaradt tagdíjat a fellebbezésével együtt megfizette, azonban az alperes 114 000 forint összegű vadhús-ellenérték követelését vitatta, ezért azt nem egyenlítette ki. Hangsúlyozta, az alperesi oldalon mindvégig fegyelmi eljárásként kezelték az ügyét. Sérelmezte, hogy a közgyűlésről sem jegyzőkönyvet, sem határozatot nem kapott a tagsági viszonyát megszüntető intézőbizottsági határozat fenntartásáról, ezért az alperesi alapszabály formai követelményeinek a határozat nem felel meg. A tagdíjfizetés elmulasztása kapcsán önhibán kívülisre hivatkozva kifejtette, nem tudta megfizetni a járvány miatt a

tagdíjat, a 2020. május 29-i közgyűlésen pedig a csekkfüzet hiányában nem tudta teljesíteni tagdíjfizetési kötelezettségét. E tényállítására kérte tanú 1 neve tag tanúkénti kihallgatását.

Kifejtette továbbá, az alapszabály irányadó rendelkezései folytán a vitás vadhús-tartozás nem szolgálhat alapul a tagsági viszony megszüntetésére.

[9] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen azt hangsúlyozta, hogy a felperes keresetváltoztatása nem megengedett, mert nem ugyanabból a ténybeli és jogi alapból származik, mint a kereset. Álláspontja szerint ugyanis egy eddig nem támadott, egy más ténybeli és jogi alapon nyugvó határozat ellen irányul a megváltoztatott kereset. A jogszabályban megállapított perindítási határidőt a felperes elmulasztotta, mert a megváltoztatott keresetet a jogvesztő határidő lejárta után 8 hónappal terjesztette elő. Másodlagos hivatkozása szerint a kereset elutasítására okot ad, hogy nem állnak fenn a keresetváltoztatás feltételei.

[10] A szubjektív határidő kérdéskörét vizsgálva - miután a felperes 2020. június 19-én átvette az intézőbizottság határozatát - az alperes szerint a tudomásszerzéshez mérten keresetét 2021. július 29-én a 30 napos perindítási határidő elmulasztásával támadta, mert a tudomásszerzés és a kereset benyújtása között több mint egy év telt el.

Hangsúlyozta, a felperes tudatában volt a fennálló tagdíjtartozásának, hivatkozott ennek kapcsán a fellebbezés tartalmára és arra, hogy 2020. május 29-én, az akkor tartott közgyűlésen személyesen tájékoztatásban részesült a fennálló tagdíjtartozásáról, melyhez képest a csekkfüzet hiányában egyszerű átvételi elismervénnyel, az átadás jegyzőkönyvben történő rögzítésével, esetlegesen átutalással is eleget tehetett volna tagdíjfizetési kötelezettségének.

Legkésőbb 2020. május 29-én bizonyosan értesült a tagdíjtartozásáról, azt az alapszabály szerinti 15 napon belül nem fizette meg, így határidőt mulasztott. Alperes alaptalannak találta a felperes hivatkozását arra, hogy a közgyűlés határozatairól formális, alakszerű határozatot kell hozni. Ennek kapcsán hivatkozott a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:75 §-ára mely meggyőződése szerint megerősíti álláspontját.

Az elsőfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és felperest kötelezte perköltség fizetésre alperes javára. Kiindulópontként a Ptk. 3:35. §-át idézve rögzítette, a jogi személy határozatai bírósági felülvizsgálatának jogintézménye a határozatok jogsértő vagy létesítő okiratba ütköző voltának kiküszöbölését célozza. A megtámadásra jogosult személy az adott jogi személy szervei által hozott határozat felülvizsgálatát ezért bíróságnál kezdeményezheti.

[12] A továbbiakban a bíróság az alperesi Alapszabály 16. pontjának rendelkezéseit ismertette, mely a tagsági jogviszonyt megszüntető eljárás rendjét határozza meg. Ennek megfelelően az alperes intézőbizottsága dönthet a tagdíj megfizetésének elmulasztása miatt a tag jogviszonyának megszüntetéséről, törlés formájában. A döntés fellebbezéssel megtámadható volt, ennek folytán a közgyűlésnek kellett határoznia, melynek kézbesítésétől számított 30 napos határidőn belül volt módja keresettel támadni a bíróság előtt a határozatot a felperesnek. A bíróság kitért arra, hogy az alperes közgyűlési jegyzőkönyve nem felelt meg az alapszabályi követelményeknek, határozati forma nélkül tartalmazott döntést arra nézve, hogy a felperes fellebbezése ismeretében is fenntartják az intézőbizottság törlésre vonatkozó határozatát. A jegyzőkönyv tartalmi hiányosságának tekintette továbbá a bíróság, hogy nem adott tájékoztatást a bírósághoz fordulás lehetőségéről.

[13] A perben nem volt vitás, hogy a felperes részére az intézőbizottság határozatát a törlés kapcsán kézbesítették, a felperes fellebbezéssel élt azzal szemben, majd az ezt elbíráló közgyűlésen személyesen is megjelent, így tudomást szerzett a közgyűlés döntéséről, mellyel az intézőbizottság tagkizárási határozatát fenntartotta. Felperesnek 2020. július 31-én ezért tisztában kellett lennie, azzal a körülménnyel is, hogy kifejezetten a tagdíj tartozása miatt került sor tagsági jogviszonyának megszüntetésére. E tudomásszerzést követő 30 napos elévülési határidőn belül volt lehetősége bírósághoz fordulni. A Ptk. 3:36. § (1) bekezdésében rögzített 30 napos határidőt azonban elmulasztotta. A 4/2003. Jogegységi határozatra utalva a bíróság hangsúlyozta, az anyagi jogszabályban megállapított keresetindítási határidő anyagi jogi természetű, melyre a Pp. rendelkezései nem alkalmazhatók, a keresetlevélnek a határidő utolsó napján a munkaidő végéig a bírósághoz meg kell érkeznie. Az elévülési jellegű határidő esetében azonban a Pp. 150-154. §-ai szerinti igazolási lehetősége fennáll a mulasztó félnek. A bíróság ezzel kapcsolatban kitért arra, hogy külön ilyen igazolással felperes a késedelmes keresetlevél benyújtás kapcsán nem élt. Az a hivatkozás, hogy keveredett a fegyelmi ügy és a tagdíj tartozás miatti törlési eljárás, illetve, hogy a tagdíjat a pandémia miatt önhibán kívül nem tudta befizetni a felperes, nem érinti azt, hogy a tudomásszerzéstől számított 30 napos elévülési határidőn belül lehetősége volt a kereset előterjesztésére. E hivatkozások a kereset érdemi elbírálása esetén bírtak voltak jelentőséggel, a keresetlevél határidőn túli előterjesztésének kimentésére nem alkalmasak.

[14] A bíróság a felperes keresetváltoztatását nem tekintette eljárási szabályba ütközőnek, azonban megjegyezte, az már az 1 éves jogvesztő határidőn túl történt. A társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránti per megindítására jogvesztés terhe mellett megszabott határidő számításánál a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezési időpontját kell figyelembe venni. A keresetváltoztatás ezért már a jogvesztő határidőn túl történt.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[15] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és keresetének helyt adással a sérelmezett alperesi határozatok hatályon kívül helyezését. A felperes elsődlegesen ismertette az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő jogi indokokat, majd saját jogi érvelésként előadta, egyetért az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel annyiban, hogy a keresetindítás vonatkozásában a releváns dátum a 2020. július 31. napján megtartott közgyűlés időpontja. Kérte figyelembe venni, hogy külön folyt ellene fegyelmi eljárás más okból, majd pedig a tagdíj nem fizetés miatt szüntették meg végül 2020.

június 11. napján a tagsági viszonyát. Tényként állapítható meg, hogy sem jegyzőkönyvet, sem határozatot nem kapott a közgyűlésről, a tagviszonyt megszüntető határozat fenntartásáról. Kizárólag a meghívó áll rendelkezésére, melyből az tűnik ki, hogy fegyelmi ügyét kívánták tárgyalni. Arról nem kapott tájékoztatást, hogy a tagdíj nem fizetés volt a tagsági jogviszony törlésének oka. Megjegyezte, a tagdíjhátralékot a fellebbezéssel együtt megfizette.

[16] Kiemelten idézte az elsőfokú ítélet [12] bekezdését a közgyűlési határozat Alapszabályba ütközésével kapcsolatban, melyre vonatkozó értelmezése szerint az írásba foglalt határozat kézbesítésének hiányában a szubjektív 30 napos határidő el sem kezdődhetett. Megjegyezte, az 1 éves objektív határidőn belül, 2021. július 31. napját megelőzően került sor a keresetlevél benyújtására. A kereset változtatása kapcsán kiemelte, ő csak alperesi védekezés megismerését követően került abba a helyzetbe, hogy a kereseti kérelmét pontosítsa. Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban nem értékelte, hogy az alperes felróható magatartása miatt nem tudta a keresetét pontos tartalommal előterjeszteni. Az ellene meghozott határozat ismerete hiányában mindössze a közgyűlésen elhangzottak alapján azt feltételezte, hogy fegyelmi döntés született ügyében és ezt kívánta keresettel megtámadni. Az alperes ellenkérelméből derült ki számára, hogy a határozat a tagdíj nem fizetés miatti tagsági viszony törléssel történő megszüntetéséről szólt.

[17] A tagdíjfizetés elmaradásának kérdését illetően kérte figyelembe venni, hogy a 2020. május 14-i keltezésű alperesi felszólító levelet írásban nem kapta kézhez, mivel azt „nem kereste” jelzéssel küldte vissza a posta az alpereshez. Hangsúlyozta, az Alapszabály szerint a tagsági jogviszony megszüntetése kizárólag vagyoni hozzájárulás vagy tagdíj nem fizetés miatt történhet, a vadhúskár azonban nem sorolható egyik fizetési kötelezettség körébe sem. A vagyoni hozzájárulás alatt az Alapszabály 7. pontja a vadgazdálkodási hozzájárulást nevesíti. Ezzel kapcsolatos elmaradása azonban nem volt. Kérte figyelembe venni, hogy a tagdíjat önhibáján kívüli okból nem tudta a pandémia időszakában megfizetni, tagsági jogviszonyának törléssel történő megszüntetésére az Alapszabály 16. pontjában foglaltak alapján önhibájának hiányában jogszerűen nem kerülhetett volna sor.

[18] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai alapján történő helybenhagyására irányult. Felhívta a figyelmet a felperes közgyűléshez címzett fellebbezésének tartalmára, melyben megemlíti a 2020. évben esedékes tagdíjfizetés elmaradását, amit még a határozattal szembeni fellebbezés benyújtásakor sem rendezett. Az egyéb tartozását pedig nyilatkozata szerint egyáltalán nem kívánta rendezni. Ebből kitűnik, a felperes pontos tudomással bírt arról, hogy tagsági jogviszonyát a tagdíj nem fizetés miatt törölték. Kiemelte továbbá, a felperes a késedelmesen előterjesztett keresetlevélhez kapcsolódóan igazolási kérelmet a perbeli szubjektív határidő elmulasztásának kimentése érdekében nem terjesztett elő, így az önhibán kívüliséget nem valószínűsítette. Hangsúlyozta, a perindítási határidőt a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése akként szabályozza, hogy a kezdő időpontot a határozatról való tudomásszerzéshez köti. Ennek köre nem tágítható önkényes módon, nem fogadható el azon felperesi álláspont, hogy a tudomásszerzés csak formális határozathozatalhoz lenne kötve. Az az időpont lényeges, amikor magáról a határozatról ténylegesen tudomást szerzett a felperes a közgyűlésen. A Kúria eseti döntéseire hivatkozással kiemelte, a határozatról való tudomásszerzés nem kötött alakíthatóhoz, az többféle módon is megtörténhet.

[19] A felperes alperesi fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében az ott említett eseti döntés kapcsán hangsúlyozta, a jelen esetben az alperesi Alapszabály 16. pontja egyértelműen írásba foglalt határozat kézbesítéséhez köti a 30 napos megtámadási határidőt, mely jelen esetben el sem kezdődhetett a határozat felperes részére történő megküldésének hiányában.

Az ítéltábla döntésének indokai

[20] A fellebbezés alaptalan.

[21] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik, továbbá a felülbírálat jogkörök közül melynek vagy melyeknek a gyakorlását kéri a másodfokú bíróságtól.

[22] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperes 2020. július 31. napján meghozott tagviszony törlését fenntartó közgyűlési határozatának a 2020. június 14. napján meghozott tagsági jogviszony törléséről szóló intézőbizottsági határozatra kiterjedő hatállyal történő hatályon kívül helyezését kérte.

[23] Fellebbezése indokolásában elfogadta az elsőfokú bíróság azon ténymegállapítását, hogy a keresetindítás vonatkozásában jelen perben releváns dátum az alperes 2020. július 31. napján megtartott közgyűlése. Álláspontja szerint ugyanakkor az is tényként állapítható meg, hogy a közgyűlésről sem jegyzőkönyvet, sem a tagviszonyát megszüntető határozat fenntartásáról szóló határozatot nem kapott a perindítást megelőzően. Rámutatott arra is, hogy a közgyűlési meghívóban szereplő napirendi pontok között 1. napirendi pontként az ő fegyelmi ügyének tárgyalásáról, nem pedig törlő határozat fenntartásáról van szó. Mindezekből álláspontja szerint az következik, nem állapítható meg, hogy tudomással bírt tagsági jogviszonyának, a tagdíjfizetés elmaradása miatti törléséről. A per során következetesen azt állította, hogy a vadhúskár miatt került megszüntetésre a tagsági jogviszonya fegyelmi eljárás keretében, ugyanakkor az 50 000 forint összegű tagdíjat a törlő határozat elleni fellebbezéssel együtt megfizette. A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében is fenntartott ezen állításával szemben az alperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen hívta fel a figyelmet arra, hogy az intézőbizottsági határozatot érintő jogorvoslati kérelmében maga a felperes kifejezetten a tagdíjfizetés elmaradását nem vitatva, önhibán kívüli okokra hivatkozott az elmaradás miatt. Ebből következik, hogy nyilvánvalóan tudomása volt arról, hogy a következő közgyűlésen rá vonatkozó napirendi pont a tagdíjfizetés elmulasztásával kapcsolatos intézőbizottsági határozat közgyűlési felülbírálatára vonatkozik.

[24] Itt hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a Ptk. 3:68. § a)-d) pontja által szabályozott tagsági jogviszony megszűnési esetek között nem szereplő, az Alapszabály által egyedileg

meghatározott jogviszony megszűntetési ok állt fenn a felperes vonatkozásában, mely elkülönítendő a fegyelmi úton történő tagkizárástól, a Ptk. 3:70. §-a szabályai tehát nem alkalmazandók a tagsági jogviszony törlése esetén. A civilisztikai kollégiumvezető 2015. május 18., 19-i Országos Tanácsokozásának 29. számú állásfoglalásából (továbbiakban: CKOT 29. számú állásfoglalás) a Ptk. 3:68. § (1) bekezdés értelmezését illetően kiemelendő, hogy a bírói gyakorlat azt nem tekinti taxatív felsorolásnak, így az Alapszabályban az egyesületi tagsági jogviszony megszűnésének további esetei is szabályozhatók. A tagdíj nem fizetés miatti törlés alapszabályi kikötése nem jogsértő, ha az Alapszabály tartalmaz garanciális szabályokat. Ez a jelen esetben a közgyűléshez fordulás, mint jogorvoslati lehetőség volt. Emellett az említett állásfoglalásnak megfelelően a felperesnek lehetősége volt a tudomásszerzéstől számított 30 napon belül a Ptk. 3:35. §-a alapján a bírósági felülvizsgálat kérésére függetlenül attól, hogy ezt az Alapszabály és a közgyűlési határozatot tartalmazó jegyzőkönyv kifejezetten nem rögzítette.

[25] Az ítéltábla nem osztja az elsőfokú bíróság megállapításait (elsőfokú ítélet [12] bekezdés) az alperes 2020. július 31-én megtartott közgyűlésének, illetve az arról készített jegyzőkönyvnek az alperesi alapszabályba ütközésével, illetve hiányosságával kapcsolatban. Az alapszabály 19. pontja szabályozza – egyebek mellett – a közgyűlésről készítendő jegyzőkönyvre vonatkozó előírásokat. Ez kevésbé részletes, mint a Ptk. erre vonatkozó szabályai, de nem ellentétes azokkal.

[26] A Ptk. 3:75. § (2) bekezdése értelmében az egyesület közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza

- a) az egyesület nevét és székhelyét;
- b) a közgyűlés helyét és idejét;
- c) a közgyűlés levezető elnökének, a jegyzőkönyvvezetőnek, a jegyzőkönyv hitelesítőjének a nevét;
- d) a közgyűlésen lezajlott fontosabb eseményeket, az elhangzott indítványokat;
- e) a határozati javaslatokat, a leadott szavazatok és ellenszavazatok, valamint a szavazástól tartózkodók számát.

[27] A (3) bekezdés szerint a jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető és a közgyűlés levezető elnöke írja alá, és egy erre megválasztott, jelen lévő tag hitelesíti.

[28] Az alperes 2020. július 31-i közgyűléséről készített jegyzőkönyv (8. számú alperesi ellenkérelem A/9. számú melléklet) a keresettel támadott közgyűlési határozat vonatkozásában tartalmazza a Ptk. fentebb ismertetett 3:75. § (2) bekezdés d) és e) pontjában előírt tartalmi követelményeket. A fenti jogszabályi rendelkezés és az alapszabály egyébként nem írja elő a határozat számozásának módját. Ennek hiánya ellenére pontosan ellenőrizhető, a jegyzőkönyv alapján megállapítható a felperesre vonatkozó határozat közgyűlésen történt

meghozatalának szabályszerűsége és annak tartalma, melyet felperes sem vitatott. A közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálatával kapcsolatosan kötelezően előírt tájékoztatást nem a közgyűlési jegyzőkönyvnek, vagy a határozatnak kellett tartalmaznia, hanem az alperesi alapszabály 16. pontjának megfelelően az intézőbizottság tagsági jogviszonyt törölő határozatának. Ez kétségtelenül hiányos jogorvoslati tájékoztatást tartalmazott (keresetlevél F/3. számú melléklet), mely azonban nem érinti a keresetben támadott közgyűlési határozat érvényes meghozatalát, és nem akadályozta a felperest sem, hogy éljen a jogorvoslati lehetőséggel.

[29] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megszorítóan értelmezte a Ptk. 3:36. § (1) bekezdésében, illetve az alperes Alapszabályának 16. pontjában foglaltakat, ugyanis az írásba foglalt határozat kézbesítésének hiányában az ún. 30 napos szubjektív keresetindítási határidő el sem kezdődhetett. Ez a perben azért releváns, mivel így a keresetindításra vonatkozó objektív határidőt kell figyelembe venni, mely a 2020. július 31. napján megtartott közgyűléshez viszonyítva 2021. július 31. napján telt le, keresetét viszont ezen határidőn belül előterjesztette. Felperes felhívta a figyelmet arra, hogy az alperes a kereseti kérelem számára történt kézbesítését követően csatolta a 2020. július 31. napján megtartott közgyűlés jegyzőkönyvét, így csak ezt követően kerülhetett abba a helyzetbe, hogy kereseti kérelmét pontosítsa, illetve az alperes sérelmes határozatát pontosan meg tudja jelölni.

A fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében külön kiemelte, hogy az Alapszabály 16. pontja egyértelműen az írásba foglalt határozat kézbesítéséhez köti a 30 napos megtámadási határidőt, amely el sem kezdődhetett a határozat megküldésének hiányában.

[30] A Ptk. 3:35. §-a értelmében a jogi személy tagja, tagság nélküli jogi személy esetén az alapítói jogok gyakorlója, a jogi személy vezető tisztségviselője és felügyelőbizottsági tagja kérheti a bíróságtól a tagok vagy az alapítók és jogi személy szervei által hozott határozat hatályon kívül helyezését, ha a határozat jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik.

A Ptk. 3:36. § (1) bekezdése szerint a határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított 30 napon belül lehet keresetet indítani a jogi személy ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhetett volna. A határozat meghozatalától számított 1 éves jogvesztő határidő elteltével per nem indítható.

[31] Az alperesi Alapszabály 13/c. pontja értelmében a tagsági jogviszony megszűnik törléssel. A 16. pont 2. fordulata szerint a törlésről szóló határozatot 3 napon belül meg kell küldeni a törölt tagnak, egyúttal a határozatban fel kell hívni a figyelmét arra, hogy a határozat kézbesítésétől számított 15 napos jogvesztő határidőn belül a közgyűléshez fellebbezést nyújthat be, illetőleg a közgyűlés határozata ellen a *kézbesítéstől* számított 30 napos határidőn belül – ha a határozat jogszabálysértő vagy létesítő okiratba ütközik – keresetet nyújthat be a bírósághoz.

[32] Kétségtelen, hogy az alperes Alapszabálya eltér a Ptk. fent idézett 3:36. § (1) bekezdésében meghatározott szubjektív keresetindítási határidőre vonatkozó törvényi

feltételektől. A perben eldöntendő kérdés volt, hogy az alperesnek megvolt-e erre a jogszabályi lehetősége.

[33] A Ptk. 3:4. § (1) bekezdés szerint a jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy Alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg.

A (2) bekezdés szerint a jogi személy tagjai, illetve alapítói az egymás közötti és a jogi személyhez fűződő viszonyuk, valamint a jogi személy szervezetének és működésének szabályozása során a létesítő okiratban – (3) bekezdésben foglaltak kivételével – eltérhetnek e törvénynek a jogi személyekre vonatkozó szabályaitól.

A (3) bekezdés alapján a jogi személy tagjai, illetve alapítói nem térhetnek el az e törvényben foglaltaktól, ha

a) az eltérést e törvény tiltja; vagy

b) az eltérés a jogi személy hitelezőinek, munkavállalóinak vagy a tagok kisebbségének jogait nyilvánvalóan sérti, vagy a jogi személyek törvényes működése feletti felügyelet érvényesülését akadályozza.

[34] A Ptk. a jogi személy létrehozásának szabadságára vonatkozó szabályok között rendelkezik arról, hogy a jogi személyek alapítói vagy tagjai nem csupán a jogi személy létesítésének a tényéről dönthetnek szabadon, hanem a jogi személyre vonatkozó szabályokat is szabadon állapíthatják meg és ennek keretében a jogszabályi rendelkezésektől is eltérhetnek [Ptk. 3:4. § (2) bekezdés]. Az eltérést engedő diszpozitív szabályozás nemcsak azt fejezi ki, hogy a jogi személyek létesítése és működtetése a magánjogi jogalanyok magán autonómiája körébe tartozó kérdés, de azt is lehetővé teszi, hogy a jogi személyeket létrehozó személyek a lehető leginkább az igényeiknek megfelelően alakíthassák ki a jogi személy működési szabályait, kereteit.

[35] A jogi személyekre vonatkozó szabályozás esetén a Ptk. általában mondja ki az eltérő megállapodás lehetőségét, ugyanakkor azonban már ebben a megengedő szabályban egyértelművé teszi, hogy a jogi normáktól való eltérés lehetősége nem lehet korlátlan. Van a szabályozásnak ugyanis olyan rétege, amely kívül esik az alapítók, illetve a tagok autonómiáján, nem tartozik rendelkezési joguk körébe. Nyilvánvaló, hogy ilyen kérdésekre az eltérő szabályozás lehetősége nem terjed ki. A Ptk. a felek szabad rendelkezése alá csak olyan kérdéseket helyez, amelyek esetén a törvénytől eltérő szabályozás főszabály szerint nem eredményezheti külső, feltétlen védelmet igénylő érdek sérelmét. Ebbe a körbe sorolja a törvény a tagok vagy az alapítók egymás közötti viszonyait, a tagok vagy alapítók és a jogi személy közötti viszonyokat, továbbá a jogi személy belső szervezeti és működési szabályait.

Már pusztán az eltérést megengedő szabályozás terjedelmére vonatkozó rendelkezésből következik, hogy a tagok vagy alapítók olyan megállapodása, amely túl megy a törvényi szabályozás által kijelölt körön, jogszabályba ütköző rendelkezés lesz, hiszen nincs

jogszabályi felhatalmazás az eltérésre (ezt az értelmezést követte a Civilisztikai Kollégiumvezetők 2014. május 21-23-i országos tanácskozásának 1. számú állásfoglalása is).

[36] Ugyanakkor a törvény által megjelölt, előbb ismertetett területen is előfordulhatnak olyan megállapodások, amelyek érintenék védendő csoportok érdekeit, ezért az eltérés annak ellenére nem engedhető meg, hogy a kérdéses ügy az eltérést lehetővé tevő döntési tartalmaiba tartozik. Ilyen esetekben – mivel a jogszabály erre a területre nézve általános engedélyt adott az eltérő szabályozásra – az eltérést meg kell tiltani.

A tiltás kétféleképpen történhet: vagy egyedileg megjelölve azokat a normákat, amelyek feltétlen érvényesülését kívánja a jogalkotó, vagy pedig általános normán keresztül normatív módon meghatározva, hogy milyen esetekben nem kívánja megengedni a feleknek az eltérő szabályozást.

[37] Az első változatban, a kifejezett tilalom kimondásánál a törvény olyan megfogalmazást alkalmaz, amely ezt a tilalmat félreérthetlenné teszi még pedig oly módon, hogy kimondja az eltérő szabályozás semmisségét.

[38] A Ptk. általános, normatív szabályban is kimondja, hogy a konkrét tilalmon túl, mikor tilos a kódex szabályaitól való eltérés. A szabály lényegében meghatározza azokat az érdekeket, amelyek sérelme esetén a jogszabálytól való eltérés egyedi tilalom nélkül sem lehetséges [Ptk. 3:4. § (3) bekezdés b) pont]. Ilyen szempont, ha a jogi normától való eltérés a jogi személy hitelezőinek vagy munkavállalóinak, mint a létesítő okirat megalkotásában résztvevő személyeknek a jogait vagy érdekeit sértené. A Ptk. védendő érdekként jelöli meg továbbá a kisebbség érdekeit is, illetve általánosságban tiltja az eltérést az olyan normáktól, amelyek a jogi személyek törvényes működése feletti felügyeletet hivatottak biztosítani. Ez utóbbi tilalom rendeltetése világos: e szabály hiányában az állam a jogi személyekkel kapcsolatos alapvető funkcióját, a felügyeletet nem lenne képes gyakorolni és így nem tudná garantálni a piac többi szereplőjével szemben, hogy a jogi személyek a jogszabályi keretek betartásával működjenek. A törvényes működés feletti felügyelet intézményeit ugyanakkor nem lehet leszűkíteni a Ptk-nak ilyen címen tárgyalt szabályaira, azok felölelik a nyilvántartó bíróságot vagy hatóságot bármilyen más jogszabály alapján megillető felügyeleti jogkörök védelmét is (Nagykommentár a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez, szerkesztette: Vékás Lajos/Gárdos Péter).

[39] Az előbbieket tükrében vizsgálta az ítéltábla az Alapszabálynak a Ptk-tól eltérő rendelkezését. Megállapítható, hogy az alperes közgyűlési határozatainak bíróság előtti megtámadására vonatkozó Ptk.-beli rendelkezések nem tartoznak a Ptk. 3:4. § (2) bekezdésében szabályozott magánjogi jogalanyok magán autonómiájának körébe. Másfelől a közgyűlési határozatok bíróság előtti megtámadásának joga az erre vonatkozó szubjektív és objektív jogvesztő határidő a jogi személy törvényes működése feletti felügyelet érvényesülését szolgálják, így az ezt akadályozó, korlátozó alapszabályi rendelkezések semmissek.

[40] Az előbbiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen hagyta figyelmen kívül az alperes Alapszabályának 16. pont 2. fordulatában megjelölt azon rendelkezést, hogy az

alperes közgyűlésének határozataival szemben történő bírósághoz fordulás 30 napos határideje a közgyűlési határozat írásbeli kézbesítését követően kezdődik.

Könnyű igazolni az eltérő szabályozás semmisségét, amennyiben, ha megengedhető lenne, hogy a jogosult csak a közgyűlési határozat írásbeli kézbesítését követő 30 napon belül nyújthat be keresetet a bírósághoz a határozat kézbesítésének objektív jogvesztő határidőn túl történő kézbesítése esetén a jogosult nem tudná gyakorolni a bírósághoz fordulás jogát. Az Alapszabály 16. pont 2. fordulata felperesi értelmezésének elfogadásából az következne, hogy az alapszabályi rendelkezés a törvényes működés feletti bírói felügyelet érvényesülését akadályozná, ezért a Ptk. 3:4. § (3) bekezdés b) pont utolsó fordulat szerinti eltérési tilalom vonatkozna e rendelkezésre.

[41] Megjegyzi egyébiránt az ítéltábla, hogy felperesi hivatkozástól eltérően nem írásbeli kézbesítést ír elő az Alapszabály, az kizárólag a „kézbesítés” kifejezést említi. A fent már kifejtettekből következő, helyes értelmezése ezen alapszabályi rendelkezésnek az, hogy az érintett személlyel való közléstől, vagyis a közgyűlési határozatról történő tudomásszerzéstől kezdődik a 30 napos határidő számítása, mely kétséget kizáróan felperes esetében a 2020. július 31-i közgyűlésen megtörtént, hiszen személyes jelenlétében hozták meg a közgyűlési döntést. Az Alapszabály ezen értelmezése áll összhangban a Ptk. 3:36. § (1) bekezdés szabályozásával, tekintve, hogy e törvényi rendelkezés azt a jogalkotói akaratot tükrözi, hogy a jogosult tudomásszerzésétől számított 30 napon belül, vagyis egy rövid, záros határidőn belül rendeződjön egy bizonytalan jogi helyzet és az semmiképpen se húzódjon 1 éven túli időszakra, melyet az objektív határidő-szabás biztosít.

[42] A kifejtettekből következően az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen értelmezte a perbeli esetre nézve a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése szerinti keresetindítási határidőt. A felperes az alperes 2020. július 31. napján megtartott közgyűlésén részt vett, tudomást szerzett arról, hogy az intézőbizottság törlő határozata ellen benyújtott fellebbezése elbírálása során a közgyűlés jegyzőkönyvben rögzített szavazatokkal hozott döntést, mellyel fenntartotta a törlésről szóló határozatot. Kétségtelen, hogy közel fél évvel korábban felperes ellen fegyelmi eljárás is indult, ugyanakkor a perben benyújtott okirati bizonyítékokból egyértelműen megállapítható, hogy felperes kétséget kizáró módon tudomást szerzett arról, tagsági viszonyának megszűnése a tagdíj meg nem fizetése miatt történt tagságból való törlés folytán következett be. Ez ellen nyújtott be fellebbezést és ezt bírálta el az alperes 2020. július 31-i közgyűlése. A bírói gyakorlattal egyezően helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság ítéletében arra, hogy a keresetindítás határideje ekkor nyílt meg a felperesnek, ehhez képest a hónapokkal később, az objektív jogvesztő határidő előtt mindössze 2 nappal benyújtott kereseti kérelme – tekintettel arra, hogy a szubjektív határidő elmulasztása miatt nem élt igazolással – elkéssett.

[43] A felperes keresete anyagi jogi határidő-mulasztás miatti elkéssettsége folytán alaptalan volt – ezzel az ítéltábla is egyetért –, ezért a tagdíj nem fizetésének kérdése körében tett fellebbezési előadása a másodfokú eljárásában nem volt érdemben vizsgálható.

[44] A kifejtett, részben eltérő indokok mellett az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést tartalmazó ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[45] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámított másodfokú eljárási költségének megfizetésére, melynek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5), valamint (6) bekezdések alkalmazásával állapította meg, figyelemmel az alperesei képviselő másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységére.

Szeged, 2022. október 13.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró